

استاندارد حسابداری شماره ۲۶ فعالیت‌های کشاورزی

دامنه کاربرد

۱. کاربرد این استاندارد در حسابداری موارد زیر الزامی است، مشروط بر اینکه به فعالیت کشاورزی مربوط باشد :
الف . داراییهای زیستی، و
ب . تولید کشاورزی در زمان برداشت.
۲. این استاندارد در موارد زیر کاربرد ندارد :
الف . زمین مربوط به فعالیت کشاورزی ، و
ب . داراییهای نامشهود مربوط به فعالیت کشاورزی
۳. این استاندارد در مورد تولید کشاورزی، یعنی محصول برداشت شده از داراییهای زیستی واحد تجاری، تنها در زمان برداشت، کاربرد دارد. بعد از زمان برداشت، تولید کشاورزی تابع الزامات استاندارد حسابداری شماره ۸ با عنوان حسابداری موجودی مواد و کالا یا سایر استانداردهای حسابداری مربوط خواهد بود.
۴. جدول زیر نشان دهنده نمونه‌هایی از داراییهای زیستی، تولیدات کشاورزی و محصولات است که از فراوری پس از برداشت حاصل می‌شود :

داراییهای زیستی	تولیدات کشاورزی	محصولات فراوری شده بعد از برداشت
گوسفند	پشم	نخ ، فرش
گله شیری	شیر	پنیر
گوساله	گوشت	سوسیس
مرغ تخم‌گذار	تخم مرغ	محصولات غذایی
ماهی	گوشت	کنسرو ماهی

استاندارد حسابداری شماره ۲۶

فعالیت‌های کشاورزی

سرکه	انگور	تاکستان
کمپوت	سیب	درخت سیب
نخ ، پارچه	پنبه	گیاهان
شکر	نیشکر	
چای خشک	برگ چای	بوته چای
الوار	تنه درخت	درختان جنگل مصنوعی

تعاریف

تعاریف مرتبط با کشاورزی

۵. اصطلاحات ذیل در این استاندارد با معانی مشخص شده زیر به کار رفته است :

- فعالیت کشاورزی : عبارت است از مدیریت بر دگردیسی داراییهای زیستی برای فروش، تبدیل به تولید کشاورزی یا افزایش داراییهای زیستی.
- دگردیسی : شامل فرایندهای رشد، تحلیل، تولید و تولید مثل است که به تغییرات کیفی یا کمی دارایی زیستی می‌انجامد.
- دارایی زیستی : عبارت است از حیوان یا گیاه زنده.
- تولید کشاورزی : عبارت است از محصول برداشت شده از داراییهای زیستی واحد تجاری.
- گروهی از داراییهای زیستی : عبارت است از مجموعه حیوانات یا گیاهان زنده مشابه.
- برداشت : عبارت است از جداسازی تولید کشاورزی از دارایی زیستی یا پایان دادن به فرایند زندگی دارایی زیستی.
- دارایی زیستی مولد : عبارت است از یک دارایی که به قصد تولید مثل، اصلاح نژاد و یا تولید کشاورزی ، با حفظ حیات دارایی زیستی ، نگهداری می‌شود و قابلیت برداشت در بیش از یک سال را دارد.
- دارایی زیستی غیر مولد : به طبقه‌ای از داراییهای زیستی گفته می‌شود که واجد شرایط تعیین شده برای داراییهای زیستی مولد نیست.

استاندارد حسابداری شماره ۲۶

فعالیت‌های کشاورزی

شناخت و اندازه‌گیری

۱۲. واحد تجاری باید دارایی زیستی یا تولید کشاورزی را فقط زمانی شناسایی کند که :
- الف. کنترل دارایی را در نتیجه رویدادهای گذشته بدست آورده باشد ،
 - ب. جریان منافع اقتصادی آتی مرتبط به دارایی به درون واحد تجاری محتمل باشد، و
 - ج. ارزش منصفانه یا بهای تمام شده دارایی به گونه‌ای اتکاپذیر قابل اندازه‌گیری باشد.
۱۳. دارایی زیستی مولد باید بر مبنای بهای تمام شده پس از کسر استهلاک انباشته و کاهش ارزش انباشته یا مبلغ تجدید ارزیابی شناسایی و گزارش شود.
۱۴. به استثنای دارایی زیستی غیر مولد خریداری شده که تنها در زمان شناخت اولیه به بهای تمام شده شناسایی می‌شود ، داراییهای زیستی غیر مولد باید در شناخت اولیه و در تاریخ ترازنامه به ارزش منصفانه پس از کسر مخارج برآوردی زمان فروش اندازه‌گیری شود
۱۵. تولید کشاورزی باید در زمان برداشت به ارزش منصفانه پس از کسر مخارج برآوردی زمان فروش اندازه‌گیری شود. ارزش تعیین شده مزبور هنگام به‌کارگیری استاندارد حسابداری شماره ۸ با عنوان " حسابداری موجودی مواد و کالا " یا استاندارد حسابداری دیگری ، بهای تمام شده آن محصول محسوب می‌شود.
- درآمدها و هزینه‌های ناشی از اندازه‌گیری به ارزش منصفانه
۲۳. درآمد ناشی از شناخت اولیه دارایی زیستی غیر مولد به ارزش منصفانه پس از کسر مخارج برآوردی زمان فروش و نیز درآمد یا هزینه ناشی از تغییر در ارزش منصفانه پس از کسر مخارج برآوردی زمان فروش دارایی زیستی غیرمولد ، باید در سود و زیان دوره وقوع منظور شود.
۲۵. درآمد یا هزینه ناشی از شناخت اولیه تولید کشاورزی به ارزش منصفانه پس از کسر مخارج برآوردی زمان فروش، باید در سود یا زیان دوره وقوع منظور شود.
- عدم امکان اندازه‌گیری ارزش منصفانه به گونه‌ای اتکا پذیر
۲۶. در این موارد ، دارایی زیستی غیر مولد باید به بهای تمام شده پس از کسر هرگونه کاهش ارزش ، اندازه‌گیری شود. در هر زمان که بتوان ارزش منصفانه چنین دارایی را به گونه‌ای

استاندارد حسابداری شماره ۲۶

فعالیت‌های کشاورزی

اتکا پذیر اندازه‌گیری کرد، واحد تجاری باید آن را به ارزش منصفانه پس از کسر مخارج برآوردی زمان فروش اندازه‌گیری کند.

کمک‌های بلاعوض دولت

۳۰. در مواردی که دارایی زیستی توسط دولت به عنوان کمک بلاعوض در اختیار واحد تجاری قرار می‌گیرد، کمک بلاعوض دولت معادل ارزش منصفانه دارایی زیستی پس از کسر مخارج برآوردی زمان فروش در زمان شناخت اولیه است.

افشا

۳۱. واحد تجاری باید مبلغ دفتری داراییهای زیستی مولد و غیر مولد خود را به صورت جداگانه در ترازنامه ارائه کند.

۳۲. واحد تجاری باید موارد زیر را که در دوره جاری ایجاد شده است در صورت سود و زیان افشا کند :

الف. جمع درآمدها یا هزینه‌های ناشی از شناخت اولیه تولید کشاورزی ،

ب. جمع درآمدها یا هزینه‌های ناشی از شناخت اولیه و تغییرات در ارزش منصفانه پس از کسر مخارج برآوردی زمان فروش داراییهای زیستی غیرمولد ، و

ج. سود یا زیان ناشی از فروش تولید کشاورزی و داراییهای زیستی غیرمولد با ارائه فروش و بهای تمام شده انتسابی آن .

۳۶. واحد تجاری باید موارد زیر را افشا کند :

الف. مبالغ دفتری داراییهای زیستی که در رابطه با مالکیت آنها محدودیت وجود دارد و یا در وثیقه بدهیها قرار گرفته است ، و

ب. تعهدات مربوط به توسعه یا تحصیل داراییهای زیستی مولد.

۴۰. در مواردی که اندازه‌گیری ارزش منصفانه داراییهای زیستی غیر مولد به گونه‌ای اتکا پذیر میسر نباشد واحد تجاری در پایان دوره مالی باید درخصوص این داراییها موارد زیر را افشا کند :

الف. شرحی از داراییهای زیستی غیر مولد ،

ب. تشریح دلایل عدم امکان اندازه‌گیری به ارزش منصفانه به گونه‌ای اتکا پذیر ،

استاندارد حسابداری شماره ۲۶

فعالیت‌های کشاورزی

- ج . در صورت امکان، دامنه برآوردهایی که به احتمال زیاد ارزش منصفانه در آن قرار می‌گیرد، و
- د . مبلغ دفتری ناخالص و کاهش ارزش انباشته در ابتدا و پایان دوره.
- ۴۱ . در صورتی که ارزش منصفانه داراییهای زیستی غیر مولد که قبلاً به بهای تمام شده پس از کسر کاهش ارزش انباشته اندازه‌گیری شده است طی دوره جاری به گونه‌ای اتکا پذیر قابل اندازه‌گیری باشد، واحد تجاری باید موارد زیر را در خصوص این داراییها افشا کند :
- الف . شرحی از داراییهای زیستی غیر مولد ،
- ب . تشریح این که چرا ارزش منصفانه به گونه‌ای اتکا پذیر قابل اندازه‌گیری شده است ، و
- ج . آثار تغییر مبنای اندازه‌گیری.

تاریخ اجرا

- ۴۲ . الزامات این استاندارد حسابداری در مورد کلیه صورتهای مالی که دوره مالی آن منتهی به ۳۰ اسفند ۱۳۸۳ یا پس از آن می‌باشد، لازم‌الاجراست.

مطابقت با استانداردهای بین‌المللی حسابداری

- ۴۳ . به استثنای موارد زیر، با اجرای الزامات این استاندارد، مفاد استاندارد بین‌المللی حسابداری شماره ۴۱ با عنوان کشاورزی نیز رعایت می‌شود :

الف . بر اساس استاندارد بین‌المللی حسابداری شماره ۴۱ با عنوان کشاورزی، کلیه داراییهای زیستی باید به ارزش منصفانه پس از کسر مخارج برآوردی زمان فروش اندازه‌گیری شود، مگر اینکه تعیین ارزش منصفانه به گونه‌ای اتکا پذیر میسر نباشد. اما بر اساس این استاندارد، با توجه به شرایط محیطی کشور و نبود بازار فعال برای داراییهای زیستی مولد، این داراییها به بهای تمام شده طبق استاندارد حسابداری شماره ۱۱ با عنوان داراییهای ثابت مشهود اندازه‌گیری می‌شود.

ب . طبق استاندارد بین‌المللی حسابداری شماره ۴۱ با عنوان کشاورزی، کمک بلاعوض دولتی مربوط به داراییهای زیستی مولد که به ارزش منصفانه پس از کسر مخارج برآوردی زمان فروش شناسایی می‌شود در صورتی که آن کمک مشروط نباشد در زمان قابلیت وصول و در صورتی که مشروط باشد در زمان احراز شرایط مقرر

استاندارد حسابداری شماره ۲۶ فعالیت‌های کشاورزی

به عنوان درآمد شناسایی می‌شود. اما براساس این استاندارد، تمام کمک‌های
بلاعوض دولت در رابطه با دارایی‌های زیستی مولد طبق استاندارد حسابداری
شماره ۱۰ با عنوان کمک‌های بلاعوض دولت شناسایی می‌شود.

استاندارد حسابداری شماره ۲۶

فعالیت‌های کشاورزی

پیوست شماره ۱ (۱۴۱۵هـ)

شرکت نمونه

ترازنامه

در تاریخ ۲۹ اسفندماه ۱۳۰۲

	۱۳۰۲/۱۲/۲۹	۱۳۰۱/۱۲/۲۹		۱۳۰۲/۱۲/۲۹	۱۳۰۱/۱۲/۲۹		
	میلیون ریال	میلیون ریال	بدهیها و حقوق صاحبان سهام	میلیون ریال	میلیون ریال	یادداشت	داراییها
			بدهیهای جاری :				داراییهای جاری :
	۱۸۰	۱۵۵	حسابها و اسناد پرداختی تجاری	۸۰	۱۰۰		موجودی نقد
	۱۴۰	۱۱۰	سایر حسابها و اسناد پرداختی	۶۵	۱۵۰		حسابها و اسناد دریافتی تجاری
	۲۵	۴۰	پیش دریافتها	۷۵	۸۵		سایر حسابها و اسناد دریافتی
	۲۳۵	۲۵۰	سود سهام پرداختی	۳۳۰	۳۰۰		داراییهای زیستی غیر مولد
	۱۰۰	۸۰	تسهیلات مالی دریافتی	۱۸۰	۱۴۵		موجودی مواد و کالا
				۴۰	۴۵		سفارشات و پیش پرداختها
	<u>۶۸۰</u>	<u>۶۳۵</u>	جمع بدهیهای جاری	<u>۷۷۰</u>	<u>۸۲۵</u>		جمع داراییهای جاری
			بدهیهای غیر جاری :				داراییهای غیر جاری :
	۸۰	۹۰	حسابها و اسناد پرداختی بلندمدت	۸۰۰	۹۰۰		داراییهای زیستی مولد
	۱۴۰	۲۳۰	تسهیلات مالی دریافتی بلندمدت	۹۵۰	۸۱۰		سایر داراییهای ثابت مشهود
	۲۲۰	۳۲۰		۳۰	۴۵		سایر داراییها
	۲۰۰	۲۳۵	ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان				
	<u>۴۲۰</u>	<u>۵۵۵</u>	جمع بدهیهای غیر جاری	<u>۱,۷۸۰</u>	<u>۱,۷۵۵</u>		جمع داراییهای غیر جاری
			حقوق صاحبان سهام :				
	۱,۲۰۰	۱,۲۰۰	سرمایه (×× سهم ××× ریالی تمام پرداخت شده)				
	۷۰	۸۰	اندوخته قانونی				
	۳۰	۳۰	سایر اندوختهها				
	۱۵۰	۸۰	سود (زیان) انباشته				
	<u>۱,۴۵۰</u>	<u>۱,۳۹۰</u>	جمع حقوق صاحبان سهام				
	<u><u>۲,۷۵۰</u></u>	<u><u>۲,۷۵۰</u></u>	جمع بدهیها و حقوق صاحبان سهام	<u><u>۲,۷۵۰</u></u>	<u><u>۲,۷۵۰</u></u>		جمع داراییها

یادداشت‌های توضیحی ... تا ... مندرج در صفحات ... تا ... ، جزء لاینفک صورتهای مالی است

استاندارد حسابداری شماره ۲۶

فعالیت‌های کشاورزی

پیوست شماره ۲ (۱۵۱هـ)